140
34 (A-C)

१४०
३४

अथ
भावनोपनिषत् ।

Bhavanopanishad

140/34 (A)

॥भावनोपनिष
त्समाप्तिः॥छ

सेजेध वाक्पाणिपादपायूपस्थविकाराः ॥ कामाकर्षिण्यादि षोडशशक्त
यः ॥ वचनादानगमनविसर्गानंददानोपादानोपेक्षाख्यबुद्धयोऽनंग
कुसुमादि शक्तयोऽष्टौ ॥ उषा अलंबुषा कुहार विश्वोदरी वरुणा इस्ति
जिह्वा यशोवती गांधारि किंपुरुषा शंखिनी सरस्वती इडा पिंगला
सुषुम्ना चेति चतुर्दश नाड्यः ॥ सर्वसंक्षोभिण्यादि चतुर्दशशक्त
यः ॥ प्राणापानव्यानोदानसमाननागकूर्मकृकरदेवदत्तधनंजय इति
दशवायवः ॥ सर्वसिद्धिप्रदादि दश देवताः ॥ एतवायुदशकोप
धिसंसर्गोपाधिभेदवैन रेचकः पाचकः शोषणो दहनः प्लावन इति प्रा
णमुख्यत्वेन पंचविधो जाठराग्निर्भवति ॥ क्षारउद्गारकः ॥ क्षोभको
मोहकः जृंभक इति ॥ अपानप्राधान्येन पंचविधास्ते मनुष्याणा

भा० दृइगाः॥ना कुलेह्य चोष्य पेयात्मकं चतुर्विधमन्नं पाचयति॥एतद्दश
कवह्निकलासंज्ञा देवता अंतर्दशारगाः॥शीतोष्णसुखदुःखेछाः॥सत्व
रजस्तमो गुणाः॥शब्दस्पर्शरूपरसगंधाः पंचतन्मात्राः॥पंचपुष्प
बाणाः॥मन इक्षुधनुः॥रागपाशः॥द्वेषांकुशः॥अव्यक्तमहंकारमहा
तत्वमिति॥कामेश्वरीवज्रेश्वरीभगमालिन्यांतस्त्रिकोणदे
वताः॥श्रद्धा निरुपाधिकी सापि देवताः॥सदानंद परिपूर्णस्वा
॥२॥ त्मैव परदेवता॥ स्य ललिता निधिसो हित्यकरणं॥एतस्य सर्व
स्य विमर्शः॥नान्येन च तत्वेन च सिद्धिः॥भावनायाः कर्त नो०
त्ययमुपचारः॥सत्वमस्ति नास्ति कर्तव्यमकर्तव्यमुदासीन ॥२॥
त्वमिति विकल्पना॥आत्मनिर्विकल्पनं होमः॥भावना

भा०

या विषयानामभेदभावनं श्रीचक्र[illegible]कृतर्पणं॥पंचतिथि
॥३॥ रूपत्वेनकालस्यपरिणामावलोकनं पंचदश नित्याः॥एवंमुहू
र्तत्रयमुहूर्तद्वयमुहूर्तमात्रंघटिकामात्रं भावनापरोजीव
न्मुक्तो भवति॥तस्य देवतात्मैक्यसंसिद्धिः॥चिंतितकार्या
ण्ययत्नेन सिध्यंति॥सएव शिवयोगीति निगद्यते॥कादिहा नो०
दिमतोक्तेन भावनाः प्रतिपादिताः॥यएवं वेद॥छ॥ ॥इत्युपनि
षत्॥सहनाववतु सहनौ भुनक्तु सहवीर्यं करवावहै॥तेजस्वि ॥३॥
नावधीतमस्तु मा विद्विषावहै॥ॐ शांतिः शांतिः शांतिः
इदं पुस्तकं भावनोपनिषद॥ वैजनाथेन लिखितं॥ ॥छ॥ ॥छ

140
84 (B)

श्रीराम

॥ ननु अविभक्तिनामेत्यस्मिन् सूत्रे धातुवर्जितं या
॥ र्थवच्छब्दरूपमिति कुतो लभ्यते यानि सूत्रोपा
॥ त्तानि पदानि तान्येव खलु वृत्तौ विवृयंते अनु
॥ त्रे अविभक्तिरत्तावनमात्रं वर्तते एवं तोपदद्वयं
॥ कुतो लभ्यते तत्राह अविभक्त्यपदेन अस्समासोवर्त्त
॥ ते तेनैव पदद्वयं लभ्यते अत्र विभक्तिपदंतात्रं किंना ४
॥ तांत्रं वं शाक्तात्ल्योष्ठपुटसंयोगेनोचारितिमनेको
॥ र्थबोधकं तं तेनात्र अविभक्त्यपदस्यार्थद्वयं मन्यते तेनैव
॥ धातुपदं लभ्यते ॥ द्वौ नञौ च समाख्यातौ पर्युदासप्रस
॥ ज्यौ केपर्युदासः सद्ग्राही प्रसज्यस्तु निषेधकृत् अत्र
॥ पर्युदासो नञ् वर्त्तते तेनैव शादिस्यमर्थवत्त्वेनाग्रहण
॥ ते

॥श्रीछेत्रपंठरपुर॥

॥श्रीमंतमहाराजगोब्राह्मन॥
॥प्रतिपालकराजासाहेबजू॥
॥रामप्रसादजू। ४
॥एतेम्प्राश्रितानुवर्तीगोविंद॥
॥गुसाईग्वालेरकरकेम्प्रशी॥
॥र्वादमहाराजकेस्करवसमा॥
॥चारभलेचाहियेतापीछे॥
॥इहाकेभलेम्प्रागयालेम्प्रया॥
न ॥नकीनोलादिंतश्रीछेत्रमे॥
॥जजमानकोम्प्रभिएचिंत॥
॥नकरकेस्करवरूपेहैश्रीछेत्र॥
॥निवासकेहितजोमहाराज॥

॥नेजीविकाकरदईसोइहा॥

॥पहुचेंतेअखिलकोजीवन॥

॥होयगोयाकीविनतीपहिलें॥

॥महाराजसोकरकेंअभयव॥

॥रहानंलेकेश्रीचरनकोस्क॥

॥खदेखतहेताकीविनतीपं

॥श्रीशिवलालजूमिस्रजू॥

॥करेंगेसालगुदस्ताकेपच्या॥

॥सरुपैय्याबाकीरहेंओरसा॥

॥लमजकूरआखरभयो॥

॥सोमहाराजकूविसरनहोय॥

॥राजश्रीदादाबालाजीइन॥

140/134 (C)

॥कोमनःसंतोखतेमहाराजको॥

॥मंगलहोयश्रीदेवीनिरंतर॥

॥सहायकरेंपदआशिर्वाद॥